

Oppgavefellesskap for vannområdene i Namdalen

Kommunene i oppgavefellesskap for vannområdene i Namdalen tar foreslått planprogram for regional vannforvaltningsplan til etterretning, med følgende bemerkninger:

Generelt om høringsdokumentet og planprosessen:

Det er fint at planen peker på relevante lovverk og presiserer at dette skal følges. Planen inneholder også generelle presiseringer om miljømål. Disse miljømålene er allerede satt i lovtekstene og planen sier lite ellers om hvordan målene skal nås. Planen nevner tidlig innspillene på spesifikke problemstillinger som kommunene spilte inn til hovedutfordringsdokumentet, men sier lite om hvordan VRM og VRU har tenkt å imøtekomme disse utfordringene. Vi kan vanskelig se hvordan denne planen vil ha en reell innvirkning på den kommunale og regionale vannforvaltningen.

Vi bemerker at det ferdigstilte hovedutfordringsdokumentet la stor vekt på å legge frem data som allerede er offentlig tilgjengelig i Vann-Nett etter føringer fra Miljødirektoratet, og at kommunenes innspill har fått for liten plass i dokumentet. Vi mener kommunenes innspill ikke er tillagt nødvendig vekt. Punktet om medvirkning på dette stadiet i prosessen, fremstår dermed som lite troverdig. At hovedutfordringsdokumentet og planprogram i så stor grad bygger på tilgjengelig data, uten at kvaliteten på denne informasjonen er sjekket eller kommentert er spesielt uheldig for kommunene i Namdalen, som ikke har hatt stabile ansettelsesforhold av vannområdekoordinatorer før 2024 og hvor datagrunnlaget i Vann-Nett da er spesielt mangelfullt.

Planen kunne også i større grad pekt på hvordan sektormyndigheter spesifikt skal bidra i vannforvaltningsarbeidet. Hvilke sektorer skal bidra hvor? Hvordan kan den regionale planen gi føringer for sektor- og sentrale myndigheters bidrag til vannforvaltningsarbeidet? Kan den regionale planen gi føringer for statsetatenes bidrag i regionen? Hvordan kan sektormyndigheter stimuleres til å sette i verk tiltak?

En rekke vannforekomster har økologisk tilstand som baserer seg på modellert data. Hvordan setter man inn tiltak for modellerte påvirkninger og måler effekten av disse? Dette kunne med fordel vært omtalt i planen.

Generelt er abstraksjonsnivået i dokumentet høyt. Det er utfordrende for personer som ikke jobber med vannforvaltning og vannforskriften i det daglige å lese hvordan planen

skal brukes. Eksempel: **Kapittel 4, Føringer og rammer for arbeidet.** Det er vanskelig å se hvordan denne setningen skal brukes av en kommunal saksbehandler: *«Helhetlig og økosystembasert tilnærming til vassdrag og kystområder er et viktig prinsipp i vannforskriften, og ser påvirkninger og prosesser i hvert nedbørsfelt i sammenheng.»* Utsagnet mangler en håndgripelig forklaring med praktisk applikasjon i administrativ hverdag. Dette er et av flere eksempler på at høringsdokumentet inneholder mange gode formuleringer, men oppleves som lite håndgripelig. Hovedutfordringsdokumentet skal peke på hovedutfordringer som vanskeliggjør oppnåelse jf. miljømålene i vannforskriften. Vannforvaltningsplanen burde vurderes å gi føringer for hvordan disse hovedutfordringene skal kunne møtes i det kommende tiltaksprogrammet. Det er, etter vårt syn, ikke noen sammenheng i at hovedutfordringsdokumentet og den regionale planen for vannforvaltning, i vesentlig grad bidrar til at målene i vannforskriften oppnås.

Bemerkninger til spesifikke punkter i høringsdokumentet:

2.2.1: Her brukes begreper som «grunnleggende- og supplerende tiltak». Dette kan med fordel beskrives nærmere, særlig med tanke på at det i neste avsnitt blir nevnt at en av kommunenes innspill til hovedutfordringer går på «omfattende og vanskelig språk og formidling».

Det listes ellers opp en del punkter som er «viktige å huske i tiden fremover». Dette er vel og bra, men hvordan skal vannforvaltningsplanen bidra til oppfølging av disse punktene?

- Eksempel: «Hver sektor må ta sin del av ansvaret. Prioritering handler ikke om å sette tiltak i ulike sektorer opp imot hverandre». Hva betyr dette for administrasjonen i kommunene og for sektormyndigheter? Vil VRM/VRU legge føringer for samhandling og for iverksettelse- og oppfølging av tiltak; hva er formålet med punktet?

Det er bra at VRM vurderer å ta med planretningslinjer i ny plan da dette presiserer både VRMs og kommunenes plikt til å ta med vannmiljø i planprosesser (3.1). Tilsvarende med presiseringen «Både de statlige planretningslinjene for klima og klimatilpasning (2018), og nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2023) understreker at naturbaserte løsninger skal vurderes som klimatilpasningstiltak. Dersom andre løsninger velges, skal det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger er valgt bort.» i punkt 3.2.

4.2.1: Her kunne det vært på sin plass med en presisering av at vannforskriften er en rammeforskrift (sektorovergripende) og en enkel beskrivelse av betydningen av dette vs. Særlovgivning. Tekstforslag:

*“En **rammeforskrift** fungerer som et overordnet regelverk som gjelder på tvers av eller i tillegg til særlovgivningen. Den gir grunnleggende krav til f.eks. sikkerhet, helse, miljø, styringssystemer eller risikovurdering.*

*Særlovgivningen må **forstås og praktiseres innenfor rammene** som rammeforskriften setter. Med andre ord: rammeforskriften setter prinsippene, mens særlovgivningen utfyller med detaljer.”*

I tillegg kunne det vært beskrevet kort hvilken betydning det har at vannforskriften er hjemlet i de fire nevnte lovene og spesifikt hvordan dette virker inn på lokale- og regionale myndigheters virke.

5.2: «Miljødirektoratet har utarbeidet en veileder om vannmiljø i arealplanlegging. Ny tverrsektoriell veileder vil være på plass i løpet av 2024.»

Denne er allerede på plass nå i 2025.

Siste setning ser ut til å inneholde henvisning til en fotnote, men denne finner vi ikke i dokumentet:

Planforslag som er i strid med godkjent regional vannforvaltningsplan, herunder de miljømålene som planen setter, og kravene i vannforskriften § 12 for å tillate ny aktivitet eller nye inngrep, er grunnlag for vurdering av om innsigelse skal **fremmes²**.

Dette punktet bør utredes nærmere, slik at det er klart for alle som leser hvilke forventninger VRM har til planer som kan ha innvirkning på vannmiljø. Kommunene trenger å vite hva de må gjøre for å unngå at en plan møtes med innsigelse, da en innsigelse medfører mye ekstra arbeid og økte kostnader. Hva er VRMs forventninger til kommunal saksbehandling? Et mer spesifikt eksempel her kan leses under punktet om konsekvensutredning. Forutsigbarhet gir trygghet.

7.1: I punktet burde **politisk representantskap** og deres rolle i vannforvaltningen vært nevnt.

8: Konsekvensutredningen bør omtale problemstillingen rundt kunnskapsgrunnlaget: Flere vannforekomster som er klassifisert til god- eller svært god økologisk tilstand, men med «Tilstand basert på: Informasjon mangler» og «Presisjon: Ingen informasjon», samt «Kjemisk tilstand «Udefinert»; oppfyller planer som berører disse vannforekomstene pr. definisjon miljøkravene i vannforskriften og prinsippene i nml §§ 8-12? Hvilken betydning har dette i så fall for vannmiljøet og vannforvaltningsarbeidet i regionen? Hvis disse vannforekomstene *ikke* oppfyller nevnte lovkrav, hvilken betydning vil dette ha, både administrativt og økonomisk?